

Soru: Ramazan ayında seferi olan kimse için oruç tutmak mı daha faziletlidir tutmamak mı?

FETVA

Allah Teala bir müminin, hastalık veya sefer halinde oruç tutmayabileceğini, bu iki durumun onun için geçerli bir özür olduğunu bildirdikten sonra, “*Ancak oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.*”¹ buyurarak güç yetirebilen kimse için oruç tutmanın daha faziletli olduğunu ifade etmektedir. Allah Rasulü de ﷺ sefer halinde iken oruç tutmayı tercih etmiştir. Hz. Ebu Derdâ (r.a) bu durumu şu şekilde aktarmaktadır: “Havanın sıcaklığından etkilenmemek için insanların ellerini başlarına koyduğu günlerde Rasulullahla birlikte sefere çıkmıştık. İçimizde Allah Rasulü ve Abdullah b. Revâha’dan başka oruçlu yoktu.”²

Hz. Ebû Saîd el-Hudrî (r.a) Allah Rasulü ﷺ ile oruçlu oldukları halde Mekke’ye yolculuk yaptıklarını, yolculuk esnasında bir yerde konakladıklarında Allah Rasulü’nün ﷺ “Düşmana yaklaştınız. Oruçsuz olmanız düşman karşısında kuvvetli olmanız açısından daha iyidir.”³ buyurduğunu nakletmektedir. Ayrıca Allah Rasulü ﷺ bir sefer esnasında yolculardan birinin etrafında kalabalığın toplandığını ve onu rahatlatmak için gölgelik oluşturduğunu görünce bunun ne olduğunu sorar. Oruçlu birinin fenalaştığı söylenince; “Seferde oruç tutmak fazilet değildir.”⁴ buyurur. Buradan hareketle fukaha, orucun kendisini güçsüz düşüreceği kişiler için seferde oruç tutmamanın, bu noktada olumsuz bir tesir hissetmeyecek kişilerin ise oruçlu olmasının daha faziletli olduğunu ifade etmektedir.⁵ Bu hususta Hanefî ve Şafîî fukahası arasında ihtilaf yoktur.⁶

¹ Bakara, 2/184. “وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ”

² Buhari, Savm, 35 (Hadis No: 1945).

³ Bkz. Müslim, Siyâm, 102 (Hadis No: 1120).

⁴ Buhari, Savm, 36 (Hadis No: 1946).

⁵ Alâuddîn Ebu Bekir b. Mes’ûd el-Kâsânî, *Bedâiu’s-Senâi’ fi Tertibi’Şerâi’* (Beirut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 2010), 2/609; Fahrüddîn Osman b. Ali ez-Zeyla’î, *Tebyînu’l-Hakâik Şerhu Kenzi’d-Dakâik* (Mısır: Dâru’l-Kitâbi’l-İslâmî, 1897), 1/333.

⁶ Ebu Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref en-Nevevî, *el-Mecmû’ Şerhu’l-Mühezzeb* (Kahire: İdâratu’-Tibâati’l-Müniriyye, 1928), 6/261; Şemsüddîn Muhammed b. Muhammed el-Hatîb eş-Şirbînî, *Muğni’l-Muhtâc İla Ma’rifeti Me’ânî Elfâzi’l-Minhâc* (Beirut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 2011), 1/584.